

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลง หุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)¹

The Context of New Zealand as A Small State in The Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP)

กำชัยพร รักสอน² | Katsamaporn Rakson

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป) และ 2) ประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่นิวซีแลนด์จะได้รับจากกรอบความตกลงอาร์เซ็ป เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีหน่วยวิเคราะห์ในการใช้ข้อมูลหลัก คือ ประเทศนิวซีแลนด์ วิธีการวิจัยใช้แบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 4 คน เครื่องมือเป็นแบบสำรวจเอกสารทุติยภูมิ ข้อมูลจากคำแถลงนโยบายที่เกี่ยวข้อง และแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมถูกสังเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า 1) บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงอาร์เซ็ปเป็นไปในเชิงบวกและความร่วมมือในกรอบความตกลงอาร์เซ็ปสามารถสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่นิวซีแลนด์ได้อย่างประสบความสำเร็จ 2) นิวซีแลนด์ให้ความสำคัญ

¹บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย นิวซีแลนด์กับอาร์เซ็ป โดยใช้งบประมาณส่วนตัว เป็นไปตามความเห็นชอบมติคณะกรรมการคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ลงวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2564

²อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ทั้งหมด ติดต่อได้ที่: katsamaporn.r@rumail.ru.ac.th

²Lecturer, Department of International Relations, Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University, Huamak, e-mail: katsamaporn.r@rumail.ru.ac.th

สนใจในผลประโยชน์หลักทางเศรษฐกิจ 3 ประการที่ได้รับจากกรอบความตกลงอาร์เซ็ป ได้แก่ (1) ความก้าวหน้าของผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์ (2) การเปิดโอกาสในการสร้างตลาดใหม่กับคู่ค้าภายนอก และ (3) การอำนวยความสะดวกทางการค้าว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า และผลประโยชน์หลักทางเศรษฐกิจ 3 ประการได้รับการสนับสนุนจาก 4 เงื่อนไข ดังนี้ (1) ปรากฏการณ์ของเศรษฐกิจการเมืองโลกในศตวรรษที่ 21 (2) อิทธิพลจากสาธารณรัฐประชาชนจีน (3) อิทธิพลของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และ (4) มุมมองของรัฐบาลนิวซีแลนด์ต่ออาร์เซ็ป ดังนั้นการพัฒนาคความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กสามารถเกิดขึ้นภายใต้กรอบความตกลงอาร์เซ็ป ซึ่งบริบทดังกล่าวสามารถนำไปเป็นตัวแบบการศึกษาความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศของรัฐเล็กอื่นในอนาคต

คำสำคัญ: หุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ นิวซีแลนด์ อาร์เซ็ป เศรษฐกิจระดับภูมิภาค รัฐเล็ก

Abstract

This research article examines 1) New Zealand's context as a small state under the Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) and 2) the economic benefits that New Zealand will receive from the RCEP. The study is qualitative research, with New Zealand as the primary data analysis unit. The research method used a combination of document research and interviews with four key informants. The instrument was a survey of secondary documents. Relevant policy statements and interview forms contain the following information: synthesized the collected data using content analysis techniques and presented the findings in a descriptive analysis.

The result of the research study revealed that 1) the context of New Zealand as a small state in the RCEP is positive, and this cooperation could successfully help New Zealand gained benefits for its economy; and 2) New Zealand had paid attention to three significant economic benefits from the RCEP, which are: (1) progress of New Zealand's strategic economic interests; (2) opening new markets with external partners; and (3) trade facilitation

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

through the rule of origin. Four conditions supported these three significant economic outcomes: (1) the 21st-century international political economy phenomenon, (2) China's influence, (3) the influence of ASEAN members, and (4) New Zealand's government attitudes toward the RCEP. As a result, New Zealand's economic strength would develop within the RCEP, and this research could be an example model for studying small states' global economic cooperation in the future.

Keywords: Comprehensive Economic Partnership, New Zealand, RCEP, Regional Economy, Small State

บทนำ

จากสถานการณ์โลกในปัจจุบันที่มีความซับซ้อนและเป็นพลวัตนำไปสู่กลุ่มอำนาจรัฐที่แตกต่างกัน เช่น รัฐอภิมหาอำนาจ รัฐมหาอำนาจระดับกลาง และรัฐเล็ก ดังนั้นระบบโลกที่ซับซ้อนมากขึ้นนำไปสู่ความไม่ไว้วางใจระหว่างรัฐด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง นำไปสู่การแข่งขันอำนาจรัฐในลักษณะการเป็นเจ้าครอบครองโลก เช่น การก้าวขึ้นมาเป็นประเทศมหาอำนาจในศตวรรษที่ 21 ของสาธารณรัฐประชาชนจีน และความถดถอยในอำนาจของสหรัฐอเมริกา การเปลี่ยนแปลงขั้วอำนาจโลกดังกล่าวส่งผลกระทบต่อบทบาทของรัฐเล็กโดยต้องเพิ่มความกระตือรือร้น ความตื่นตัวเชิงกลยุทธ์ การปรับเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลกอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เนื่องจากอำนาจ บทบาท คุณลักษณะ และการทูตของรัฐเล็กในสังคมนระหว่างประเทศยังไม่ได้ได้รับความสนใจอย่างเพียงพอ ประกอบกับข้อจำกัดในการศึกษาเกี่ยวกับความท้าทายของความเป็นรัฐเล็กและโอกาสที่จะก้าวข้ามความอ่อนแอดังกล่าว (Thorhallsson, 2018: 17-34) จากขอบเขตอำนาจรัฐเล็กที่จำกัดส่งผลต่อบทบาทที่อ่อนแอของรัฐเล็กในเวทีระหว่างประเทศ สิ่งนี้ได้ถูกถกเถียงและนำไปสู่คำถามที่ว่า “รัฐเล็กจะสามารถก้าวข้ามความอ่อนแอหรือเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ตนอย่างไร และผลกระทบจากพฤติกรรมของรัฐเล็กภายใต้กฎเกณฑ์ของสังคมนระหว่างประเทศมีลักษณะเป็นอย่างไร” (Ingebritsen, 2002: 11-23; Baldacchino, 2009: 21-40; Braveboy-Wagner, 2010: 407-427; Maass, 2009: 65-83)

นอกจากนี้ การพัฒนาศักยภาพรัฐเล็กสามารถนำมาอธิบายได้ในมิติเศรษฐกิจและความมั่นคงระหว่างประเทศ งานวิจัยของ Kay (2008: 1-14) พบว่าเศรษฐกิจโลกในศตวรรษที่ 20 เป็นจุดเริ่มต้นที่ชัดเจนของลักษณะชุมชนเดียวกันและไร้พรมแดน ซึ่งสามารถเปิดโอกาสให้รัฐเล็ก ๆ บรรลุความเจริญรุ่งเรืองบนพื้นฐานของความเป็นหนึ่งเดียวในระบบเศรษฐกิจโลก และสามารถพัฒนาศักยภาพจากประเทศที่ยากจนที่สุดในโลกไปสู่ประเทศที่ร่ำรวยที่สุด ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจของรัฐเล็กสามารถเกิดขึ้นได้เมื่อรัฐเล็กเข้าร่วมการบูรณาการทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ในทำนองเดียวกัน การวิเคราะห์ของ Kurecic และ Lusa (2014: 261-284) พบว่ารัฐเล็กสามารถประสบความสำเร็จได้จากการบูรณาการทางเศรษฐกิจในภูมิภาค เช่น ประเทศสมาชิกของกลุ่มประเทศความร่วมมืออ่าวอาหรับ บรูไนและสิงคโปร์ในฐานะสมาชิกอาเซียน เป็นต้น และในมิติทางการทหารรัฐเล็กในแถบสแกนดิเนเวียได้เข้าร่วมองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือซึ่งนำไปสู่การได้เปรียบทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของรัฐเล็ก (Camilleri, 2020: 1-12)

ช่วงการเปลี่ยนผ่านของระบบโลกจากศตวรรษที่ 20 ไปสู่ศตวรรษที่ 21 นั้นมีความซับซ้อน บริบทของรัฐเล็กที่พยายามก้าวข้ามความอ่อนด้อย ซึ่งสามารถอธิบายผ่านแนวคิดทฤษฎีพึ่งพาอาศัยกันระหว่างประเทศ (Interdependence) ทฤษฎีนี้ได้อธิบายเกี่ยวกับระบบโลกที่มีการหันมาพึ่งพากันและกันมากขึ้น และมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจและการสื่อสารมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น กล่าวคือ มีช่องทางในการติดต่อที่มีความหลากหลาย ความสำคัญของนโยบายต่างประเทศในทุกประเด็นที่มีความเท่าเทียมกัน ส่งผลให้การใช้กำลังทหารลดลง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากระบบโลกแบบเดิมที่เน้นความมั่นคงไปสู่แบบใหม่ที่มีการหันมาพึ่งพากันมากขึ้นโดยเฉพาะทางเศรษฐกิจ (Keohane & Nye, 1987: 725-753) หลังจากสงครามเย็นสิ้นสุด ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบโลกใหม่ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างไร้พรมแดน เนื่องจากการพัฒนาของระบบเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันมากขึ้น ความสำคัญทางการทหารลดลง และหันมาให้ความสำคัญเกี่ยวกับเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น เกิดการร่วมมือระหว่างรัฐทางด้านการค้า การเจรจา และการลงทุน นำไปสู่การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของระบบการค้า (Trade System) ทั้งพหุภาคีและทวิภาคี (Barkin, 2013: 1-20) ดังนั้น ทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยกันระหว่าง

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

ประเทศด้านเศรษฐกิจสามารถนำมาอธิบายในลักษณะของการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างรัฐเล็กและรัฐที่มีศักยภาพมากกว่า เช่น รัฐมหาอำนาจ และมหาอำนาจระดับกลาง ปัจจุบันรูปแบบการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างประเทศในทางเศรษฐกิจสามารถทำได้โดยการพึ่งพาทางการค้า การลงทุน และการพึ่งพาอาศัยเทคโนโลยี รวมถึงการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ได้แก่ กลุ่มประเทศอาเซียน และความตกลงทางการค้าอื่น ๆ หรือกรอบความตกลงอาร์เซ็ป เป็นต้น

ในกรณีศึกษาหน่วยวิเคราะห์นิวซีแลนด์ นักวิชาการหลายคน ได้แก่ McCraw (1994: 7-25) Kelly (2013: 153-174) Patman & et al. (2017: 1-20) Brady (2019: 1-10) และ Willis (2021: 21) เห็นพ้องว่านิวซีแลนด์เป็นรัฐเล็กในเชิงของอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ โดยพิจารณาจากเงื่อนไขของบทบาท สถานะ และพฤติกรรมของรัฐในการเมืองระหว่างประเทศ ประกอบกับความพยายามของนิวซีแลนด์ได้แสดงถึงขีดความสามารถของรัฐเล็กรัฐหนึ่งที่จะเอาชนะข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติที่จำกัด ที่ตั้งห่างไกล การปกป้องรักษาผลประโยชน์ของรัฐตนและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐเพื่อนบ้านในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่ใกล้เคียง รวมทั้งการสร้างพันธมิตรในระดับพหุภาคีทั้งในภูมิภาคแปซิฟิกและข้ามภูมิภาค (New Zealand Cabinet Office, 2021: 1-18) การเสริมบทบาทนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กโดยผ่านความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเวทีการค้าระหว่างประเทศการพัฒนาและขยายความร่วมมือตามลำดับ จะเห็นได้จากการพัฒนาการของการค้าระหว่างประเทศของนิวซีแลนด์ได้ฉายภาพอย่างชัดเจนครั้งแรกหลังจากถูกปลดปล่อยอาณานิคมจากสหราชอาณาจักร โดยนิวซีแลนด์ได้รับเอกราชอย่างสมบูรณ์ผ่านทางธรรมนูญเวสต์มินสเตอร์ ค.ศ. 1931 และได้รับรองโดยรัฐสภานิวซีแลนด์เมื่อปี ค.ศ. 1947 หลังจากนิวซีแลนด์กลายเป็นรัฐอิสระ การดำเนินนโยบายต่างประเทศการค้าระหว่างประเทศสามารถตัดสินใจได้โดยอิสระ ไม่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับประเทศแม่เหมือนในอดีต และด้วยเหตุผลที่ตระหนักถึงผลประโยชน์ของชาติทางด้านเศรษฐกิจ นิวซีแลนด์พร้อมเป็นผู้สนับสนุนการค้าเสรีที่แข็งแกร่งและส่งเสริมสถาบันทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ (New Zealand Foreign Affairs and Trade, n.d.)

ความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศของนิวซีแลนด์ได้เริ่มขึ้นอย่างชัดเจนในปี ค.ศ. 1965 โดยเกิดข้อตกลงทางการค้าระหว่างนิวซีแลนด์และออสเตรเลีย (New Zealand Australia Free trade Agreement : NZAFTA) และได้ถูกลงนามร่วมกัน

แม้ว่าข้อตกลงทางการค้ายังมีข้อจำกัดอยู่ แต่ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นการพัฒนาความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจภายในภูมิภาคของนิวซีแลนด์ จากการปฏิรูประบบเศรษฐกิจแบบครอบครัวในประเทศช่วงทศวรรษ 1980-1990 ทำให้นิวซีแลนด์มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด และพัฒนาเป็นประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก นิวซีแลนด์ได้ขยายความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศมาสู่แถบเอเชียมากขึ้น เน้นการส่งออกสินค้าภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ สินค้าโภคภัณฑ์ที่ได้จากการเกษตร เช่น นม ผัก ผลไม้ และปลาทะเล และการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1995 นำนิวซีแลนด์สู่การค้าแบบพหุภาคีและทวิภาคี โดยนิวซีแลนด์ได้ขยายเขตการค้าเสรีกับ 16 ประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก โดยเฉพาะแถบประเทศในภูมิภาคเอเชียช่วงทศวรรษ 2000 นิวซีแลนด์มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศต่าง ๆ ในวงกว้าง ยึดแนวความคิดการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างประเทศในเชิงเศรษฐกิจและแนวความคิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมสถานการณ์เศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน ส่งผลให้นิวซีแลนด์ตระหนักถึงการเพิ่มพูนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจผ่านการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจทั้งในระดับภูมิภาคหรือระดับโลก โดยสนับสนุนการค้าการลงทุนที่ขยายตัววงกว้างและเปิดรับพันธมิตรมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศเอเชียเป็นตลาดใหญ่ในการส่งออกสินค้า (Graham, 2018: Speech Section, para 7-9; Peters, 2006: Speech Section, para. 10-12; Draper & To, 2020: 19-24) จะเห็นได้จากในปี ค.ศ. 2008 นิวซีแลนด์เป็นประเทศแรกที่ได้ทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับสาธารณรัฐประชาชนจีน (New Zealand Foreign Affairs and Trade n.d1) ส่งผลให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศแน่นแฟ้นขึ้น โดยมีมูลค่าการซื้อขายสินค้านี้อีกกัน 32,000 ดอลลาร์นิวซีแลนด์ หรือราว 692,643 ล้านบาท นำไปสู่การลงนามความร่วมมือทางยุทธศาสตร์ของทั้งสองประเทศในปี ค.ศ. 2014 ซึ่งเป็นความร่วมมือและแลกเปลี่ยนร่วมกันในภูมิภาคแปซิฟิก (Key, 2014: 1-2) นอกจากนี้ ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2016 นิวซีแลนด์ได้ร่วมลงนามการเจรจาข้อตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership : TPP) เน้นการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน นิวซีแลนด์พยายามเรียนรู้และทำความเข้าใจการได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในตลาดโลก นิวซีแลนด์และหมู่เกาะแปซิฟิกได้ร่วมเจรจาข้อตกลงทางการค้าพหุภาคีร่วมกันในนาม The Pacific Agreement on Closer Economic Relations (PACER) นิวซีแลนด์ได้ลงนามเป็นชาติแรกในวันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 2018 และมีพัฒนาการความร่วมมือต่อเนื่องในการขยายสมาชิก เช่น ออสเตรเลีย และตองกา และใน

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

วันที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ. 2020 นิวซีแลนด์ได้ลงนามในกรอบความตกลงอาร์เซ็ป ซึ่งเป็นเขตการค้าเสรีที่ใหญ่ที่สุดและได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ นิวซีแลนด์ตระหนักในสถานะรัฐเล็กของตนซึ่งไม่สามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยว การมีปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างรัฐหุ้นส่วนในเอเชียจะนำมาสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกัน (Mercer, 2022: Online; Singh, 2011: 1-22) แม้ว่ากรอบความตกลงอาร์เซ็ปจะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก ซึ่งเป็นอีกกรอบหลักทางการค้าระหว่างประเทศ แต่นิวซีแลนด์มองว่าประเทศตนเน้นการค้าระหว่างประเทศส่งออกเป็นหลักและกรอบความตกลงอาร์เซ็ปสามารถสร้างประโยชน์แก่ตนและความเข้มแข็งทางการค้าของตนในเอเชียได้ยิ่งกว่า (Ardern & O'Connor, 2020: Online)

หากพิจารณาความตกลงอาร์เซ็ปตามทฤษฎีการบูรณาการทางเศรษฐกิจของ Balassa (2011: 2) อาร์เซ็ปอยู่ในระดับเขตการค้าเสรีซึ่งเป็นความตกลงทางการค้าของประเทศแต่ละประเทศและมีจุดมุ่งหมายที่จะร่วมมือกันในการจัดอุปสรรคทางการค้าทั้งในลักษณะที่เป็นภาษีศุลกากรและไม่ใช่อะกาศุลกากร ซึ่งแต่ละประเทศเล็งเห็นถึงความสำคัญว่าต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์ (Win-Win Situation) แต่ละประเทศสามารถผลิตสินค้าที่ตนถนัดและต้นทุนที่ต่ำ เนื่องจากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศตนมาผลิตสินค้าที่ต้องการและนำไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ตนไม่ถนัด หรือไม่สามารถผลิตได้ หรือหากผลิตเองก็จะมีต้นทุนสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกอื่นที่สามารถผลิตสินค้านั้นได้

เขตการค้าเสรีมีเป้าหมายในการที่จะทำข้อตกลงในด้านการลดหรือยกเลิกภาษีระหว่างกันภายในประเทศสมาชิกให้เหลือน้อยที่สุดหรือเป็นร้อยละ 0 รวมไปถึงการเปิดเสรีด้านต่าง ๆ ภายในสมาชิก เช่น ด้านการบริการ การลงทุน ข้อกำหนดเรื่องกว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า เป็นต้น ความตกลงอาร์เซ็ปเป็นเขตการค้าเสรีที่เกิดขึ้นล่าสุดและใหญ่ที่สุดของโลกในศตวรรษที่ 21 มีผลบังคับใช้ 1 มกราคม ค.ศ. 2022 ประกอบด้วยสมาชิก 15 ประเทศ ได้แก่ อาเซียน 10 ประเทศ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ และมีประชากรรวมกัน 2,300 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 30.2 ของประชากรโลก นอกจากนี้หากเปรียบเทียบตัวเลขทางสถิติแสดงให้เห็นถึงการค้าภายในประเทศสมาชิกอาร์เซ็ปราว 4.491 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ (เทียบเท่าร้อยละ 12.9 ของการค้าโลก) ในทางกลับกันการค้าภายในของประเทศสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement of Trans-Pacific Partnership:

CPTPP) ราว 1.903 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ (เทียบเท่าร้อยละ 12.9 ของการค้าโลก) ซึ่งตลาดอาร์เซ็ปนั้นใหญ่กว่าการค้าภายในของความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิกราว 2.4 เท่า (Park, 2022: 19)

จากการศึกษาบริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงอาร์เซ็ปและประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่นิวซีแลนด์จะได้รับจากกรอบความตกลงนี้ ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์จากการวิจัยเรื่องนี้ กล่าวคือ แนวโน้มการเปิดการค้าเสรีและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองของรัฐในปัจจุบัน และเป็นกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นใหม่สำหรับการค้นคว้า วิเคราะห์ การศึกษามุมมองของรัฐเล็กที่มีต่อกรอบความตกลงนี้ รวมทั้งทราบถึงประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่จะได้รับจากกรอบความตกลงดังกล่าว โดยสามารถฉายภาพกรณีศึกษาในสู่ประเทศไทย หากพิจารณาไทยในฐานะรัฐเล็กในเชิงของอำนาจทางการเมืองและการทหารและเศรษฐกิจ พิจารณาจากเงื่อนไขคำจำกัดความของบทบาท สถานะ และพฤติกรรมของรัฐในการเมืองระหว่างประเทศ และไทยสามารถเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพของต้นด้านการส่งออกในเวทีอาร์เซ็ปได้จากกลยุทธ์ทางการค้าที่เข้มแข็งของนิวซีแลนด์ที่สามารถเจรจาต่อรองและขยายความร่วมมือกับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ ได้อย่างประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยหวังว่าผลจากการศึกษาในครั้งนี้จะนำไปเป็นตัวแบบแก่ไทยในฐานะที่ไทยเป็นสมาชิกกรอบความตกลงอาร์เซ็ปเช่นเดียวกับนิวซีแลนด์ นอกจากนี้ไทยสามารถเรียนรู้ศักยภาพของนิวซีแลนด์ในฐานะประเทศคู่ค้าที่สำคัญในภูมิภาคแปซิฟิกได้ และนำไปสู่ความร่วมมือในวงกว้างทางเศรษฐกิจในอนาคตระหว่าง 2 ประเทศได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)
2. เพื่อศึกษาประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่นิวซีแลนด์จะได้รับจากกรอบความตกลงอาร์เซ็ป

บริบทของนิเวศน์ในพื้นที่ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

วิธีการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) นำเสนอวิธีการวิจัย ดังนี้

1. หน่วยวิเคราะห์ในการใช้ข้อมูลหลักและการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

งานวิจัยนี้มีหน่วยวิเคราะห์ในการใช้ข้อมูลหลัก คือ ประเทศนิเวศน์แลนด์ สำหรับประเทศนิเวศน์แลนด์เป็นอีกประเทศหนึ่งที่น่าสนใจในภูมิภาคแปซิฟิกใต้ หากพิจารณาในลักษณะอัตวิสัยและพฤติกรรมของรัฐเล็กเช่นนิเวศน์แลนด์ การสร้างความเข้มแข็ง (Resilience) นำไปสู่ความอยู่รอดทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมนั้นเป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงการพยายามที่จะเสริมสร้างสถานะและเกียรติภูมิของรัฐเล็กเพื่อให้ได้รับการยอมรับในเวทีสากลหรือในสายตาของประชาคมโลก และนิเวศน์แลนด์ยังมีบทบาทที่สำคัญในการช่วยเหลือระหว่างประเทศในภูมิภาคแปซิฟิก ซึ่งจุดยืนของนิเวศน์แลนด์ในฐานะรัฐเล็กยังดำรงไว้ซึ่งความสำคัญและน่าสนใจในส่วนของการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยเฉพาะกรอบความตกลงอาร์เซ็ปเป็นเขตการค้าเสรีที่เกิดขึ้นใหม่ในศตวรรษที่ 21 และมีความสำคัญในหลายมิติ มีปริมาณการส่งออกสูงในลักษณะความร่วมมือทางเศรษฐกิจข้ามภูมิภาค เนื่องจากจำนวนประชากรชาติสมาชิกรวมกัน 2,300 ล้านคน จึงเป็นเขตการค้าเสรีที่น่าสนใจสำหรับนิเวศน์แลนด์ในการศึกษาในครั้งนี้ สำหรับเกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Performants) คือ กลุ่มนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น จีนศึกษา อาเซียนศึกษา และแปซิฟิกศึกษา โดยพิจารณาจากคุณวุฒิระดับสูง ความเชี่ยวชาญเกินกว่า 10 ปี และประสบการณ์งานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทจีนในทางเศรษฐกิจ การรวมกลุ่มทางภูมิภาคนิยมในเอเชีย นโยบายต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศของนิเวศน์แลนด์ตามลำดับ

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบสำรวจเอกสารทุติยภูมิ ถูกสร้างขึ้นจากการศึกษา ค้นคว้า และสังเคราะห์บทความ ตำรา งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทนิเวศน์แลนด์ภายใต้กรอบความตกลงอาร์เซ็ป มีการจัดหมวดหมู่ความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อง่ายต่อการนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ภายหลัง และ 2) แบบสัมภาษณ์เจาะลึกผ่านช่องทางออนไลน์ แบบสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อซักถามข้อมูลในส่วนที่จำเป็นและเป็นข้อมูลเชิงลึกที่ไม่สามารถปรากฏในเอกสารทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำสาธารณรัฐ

ประชาชนจีนในการผลักดันอาร์เซ็ป มุมมองการเข้าร่วมกรอบความตกลงอาร์เซ็ปของรัฐบาลนิวซีแลนด์ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างนิวซีแลนด์และสาธารณรัฐประชาชนจีนในด้านเศรษฐกิจในช่วงรัฐบาลนางจาซินดา อาร์เดิร์น เป็นต้น การสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้สัมภาษณ์มีการนำคำสำคัญ (Keywords) มาใช้ประกอบในการซักถาม เช่น การเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ (Economic Partnership) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Economic Integration) เป็นต้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Performants) คือ นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น จีนศึกษา อาเซียนศึกษา และแปซิฟิกศึกษา ในการนี้ได้รับการตอบรับ 4 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์จาก 1) เอกสารทุติยภูมิจากเอกสาร การทบทวนแนวความคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากตำรา บทความวิจัยทางวิชาการ และบทความปริทัศน์ที่เกี่ยวข้อง 2) ข้อมูลในส่วนของนโยบายทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศของนิวซีแลนด์ และนโยบายด้านการเปิดการค้าเสรี ซึ่งมาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เช่น บันทึกของทางราชการ คำแถลงนโยบาย (Policy Statement) รายงานประจำปี (Annual Report) รายงานการประชุมต่าง ๆ โดยเลือกจากช่วงปีที่เกี่ยวข้อง 3) ข้อมูลในส่วนของข้อมูลเกี่ยวกับความตกลงอาร์เซ็ปมาจากทั้งแหล่งข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ เจาะลึกที่สนับสนุนการเข้าร่วมลงนามในความตกลงอาร์เซ็ป และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์จะได้รับจากการเข้าร่วมลงนามกับความตกลงอาร์เซ็ป และบทวิจารณ์ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับข้อวิพากษ์นโยบายรัฐบาลนิวซีแลนด์ วิดีโอการให้สัมภาษณ์ ตัวเลขทางสถิติจากหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ 4) ข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Performants) คือ นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น จีนศึกษา อาเซียนศึกษา และแปซิฟิกศึกษา จำนวน 4 คน คัดเลือกด้วยวิธีการแบบเจาะจงมาจากเกณฑ์ความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการวิจัยในสาขาเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศของจีนและนิวซีแลนด์ รวมทั้งสาขาการรวมกลุ่มทางภูมิภาคนิยม และเขตการค้าเสรีข้ามภูมิภาค ใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะคำถามแบบเดียวกัน ตรงประเด็น และมีรายละเอียดต่อเนื่องถามผู้ให้ข้อมูลหลัก มีการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ความน่าเชื่อถือ ความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูล โดยผู้วิจัยทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นการสัมภาษณ์ และข้อกำหนดไว้ล่วงหน้า มีการติดต่อผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เพื่อทำความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายในการวิจัยให้ถูกต้องตรงกันในการการสัมภาษณ์พร้อมกับกำหนดนัดหมายวันเวลาและโปรแกรมที่ใช้สัมภาษณ์ออนไลน์

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

4. การวิเคราะห์และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อทราบถึงลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสารต่าง ๆ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้งโครงสร้างมาเปรียบเทียบวิเคราะห์ร่วมกันอย่างเป็นระบบกับข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น พัฒนาการของอาร์เซ็ป นโยบายของรัฐบาลนิวซีแลนด์ทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และการเปิดการค้าเสรี และเป็นเชิงพรรณนาวิเคราะห์ตามลำดับเหตุการณ์แต่ละช่วงเวลา และนำเสนอผลการวิจัยโดยเขียนสรุปรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ตามลำดับเหตุการณ์แต่ละช่วงเวลา (Chronological Order) อนึ่ง การประเมินแนวโน้มความน่าจะเป็นทางสถิติจะไม่ถูกนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยตรง แต่ข้อมูลทางสถิติจะถูกนำมาอ้างอิงในลักษณะของข้อมูลหตุยภูมิเพื่อสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยรวมทั้งเป็นข้อมูลสนับสนุนเพื่อพิสูจน์แก่นของข้อถกเถียงของงานวิจัยชิ้นนี้

ผลการวิจัย

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงอาร์เซ็ป

จากการศึกษาบริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงอาร์เซ็ปผลการศึกษาพบว่า เป็นไปในลักษณะเชิงบวก รัฐบาลนิวซีแลนด์มีการปรับนโยบายและบทบาทให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศช่วงปี ค.ศ. 2011-2014 โดยมีเป้าหมายเพื่อรับมือกับสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงสถานะเคลื่อนย้ายของอำนาจการต่อรองระหว่างประเทศ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2562: ออนไลน์) และจากปี ค.ศ. 2018-2021 รัฐบาลนิวซีแลนด์ทั้งในระดับผู้นำและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องยินดีที่ได้เข้าร่วมประชุมการเจรจาข้อตกลงอาร์เซ็ปอย่างต่อเนื่องและสนับสนุนความร่วมมือดังกล่าวให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง จากการให้สัมภาษณ์นางจาซินดา อาร์เดิร์น นายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์ทางรายการโทรทัศน์ AM ของนิวซีแลนด์ (ออกอากาศเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน ปี ค.ศ. 2020) เกี่ยวกับบริบทของนิวซีแลนด์ภายใต้กรอบอาร์เซ็ปนั้น นางอาร์เดิร์นกล่าวสรุปว่า นิวซีแลนด์ตระหนักถึงสถานะของตนที่ต้องเผชิญกับบทบาทที่แตกต่างในเวทีเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะเศรษฐกิจระหว่างประเทศและสร้างการเจรจาที่เข้มแข็งด้านการค้าของนิวซีแลนด์ การเข้าร่วมอาร์เซ็ปของนิวซีแลนด์เป็นสิ่งที่ท้าทายในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจเชิงรุกของ

ประเทศ และคาดว่าจะการเข้าร่วมในกรอบอาร์เซ็ปสามารถสร้างผลลัพธ์ในเชิงบวกให้แก่ นิวซีแลนด์ (Arderm, 2020: Online) นอกจากนี้ ในด้านกฎหมาย นิวซีแลนด์มีการปรับปรุงและเพิ่มเติม the Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) Legislation Act 2021 ในส่วนของศุลกากร การยกเลิกภาษีต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับข้อตกลงของกรอบอาร์เซ็ป (New Zealand Legislation, 2021: Online) การสนับสนุนและปกป้องสิทธิประโยชน์ทางธุรกิจของชนพื้นเมือง (เมารี) จากสถิติรายงานว่าร้อยละ 40 เป็นผู้ประกอบการชาวเมารีที่ทำธุรกิจด้านป่าไม้ ร้อยละ 50 อยู่ในโควตาของธุรกิจประมง ร้อยละ 30 อยู่ในโควตาของธุรกิจผลิตเนื้อแกะและเนื้อวัว และร้อยละ 10 อยู่ในโควตาของธุรกิจการผลิตนม ซึ่งรัฐบาลนิวซีแลนด์ได้ตระหนักและพยายามทำงานเชิงรุกเพื่อนักธุรกิจชาวเมารีในกรอบความตกลงอาร์เซ็ป (New Zealand Foreign Affairs and Trade, n.d.) นอกจากนี้ จากรายงานการคาดการณ์ทางเศรษฐกิจพบว่า ผลิตภัณฑ์รวมในประเทศของนิวซีแลนด์จะเพิ่มสูงขึ้นประมาณ 1.5-3.2 พันล้านเหรียญดอลลาร์นิวซีแลนด์ภายใน 20 ปี ข้างหน้า ซึ่งเป็นผลมาจากการเข้าเป็นสมาชิกกรอบอาร์เซ็ป (The Regional Comprehensive Economic Partnership, 2021: 3)

ตารางที่ 1: เปรียบเทียบการค้าสินค้าในต่างประเทศ: มิถุนายน ค.ศ. 2022

การค้าสินค้าในต่างประเทศ				
สิ้นปี	ปริมาณการส่งออก (ล้าน)	การเปลี่ยนแปลง จากงวดปีก่อน (%)	ปริมาณการนำเข้า (ล้าน)	การเปลี่ยนแปลง จากงวดปีก่อน (%)
มิถุนายน 2012	46,688	1.3	47,451	5.3
มิถุนายน 2013	45,704	-2.1	46,524	-2.0
มิถุนายน 2014	51,161	11.9	49,972	7.4
มิถุนายน 2015	48,396	-5.4	51,371	2.8
มิถุนายน 2016	49,325	1.9	52,660	2.5
มิถุนายน 2017	49,873	1.1	53,530	1.7
มิถุนายน 2018	55,490	11.3	59,696	11.5

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทาง
เศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

การค้าสินค้าในต่างประเทศ				
สิ้นปี	ปริมาณการส่งออก (ล้าน)	การเปลี่ยนแปลง จากงวดปีก่อน (%)	ปริมาณการนำเข้า (ล้าน)	การเปลี่ยนแปลง จากงวดปีก่อน (%)
มิถุนายน 2019	59,378	7.0	64,366	7.8
มิถุนายน 2020	60,230	1.4	61,361	-4.7
มิถุนายน 2021	60,398	0.3	60,675	-1.1
มิถุนายน 2022	67,585	11.9	78,095	28.7

ที่มา: StatsNZ (2022: Online)

ตารางที่ 1 พบว่าการนำเข้า-ส่งออกของนิวซีแลนด์ล่าสุดของปี ค.ศ. 2022 ได้เพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกรอบความตกลงอาร์เซ็ป โดยเปรียบเทียบกับตัวเลขในเดือนมิถุนายนของหลายปีที่ผ่านมา (ก่อนการเข้าเป็นสมาชิกความตกลงอาร์เซ็ป) โดยในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2022 ปริมาณการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 11.9 และปริมาณการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 28.7

มีการวิเคราะห์ข้อได้เปรียบของกรอบความตกลงอาร์เซ็ปเป็นไปในเชิงบวก เมื่อเปรียบเทียบกับกรอบความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับกรอบการค้าอื่น ๆ (New Zealand Foreign Affairs and Trade, 2020: Online) กรอบอาร์เซ็ปมีความใกล้ชิดระหว่างสมาชิกมากกว่าเพราะประเทศสมาชิกของกรอบความตกลงอาร์เซ็ปมีการลงนามร่วมกับนิวซีแลนด์ในลักษณะของทวีภาคีกับกลุ่มประเทศในเอเชียก่อนที่ CPTPP จะถือกำเนิด ดังนั้น ความใกล้ชิดและความเชื่อมโยงดังกล่าวส่งผลให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจรวมถึงการสร้างพันธมิตรของนิวซีแลนด์ได้มากกว่า (Park, 2022: 8) และหากเปรียบเทียบกับกรอบความตกลงอาร์เซ็ปกับกรอบความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area: AANZFTA) กรอบอาร์เซ็ปมีความสมบูรณ์ในข้อตกลงมากกว่า เนื่องจากกรอบความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ยังปรากฏถึงความไม่สมบูรณ์ของรายละเอียดบางประเด็นที่ประเทศสมาชิกควรเจรจาหรือระหว่าง

กัน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 2021 ได้มีการประชุมออนไลน์ระหว่างเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ ที่เกี่ยวข้องจำนวน 254 รายจากประเทศสมาชิก AANZFTA ตัวแทนของนิวซีแลนด์ได้เข้าร่วมและเห็นพ้องต่อการพัฒนาปรับปรุง AANZFTA ต่อไป รวมทั้งมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกรอบ AANZFTA กับกรอบความตกลงอาร์เซ็ป นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญเห็นพ้องในเชิงบวกโดยอาร์เซ็ปสามารถเข้ามาช่วยเติมเต็มหรือปิดช่องว่างแก่ AANZFTA ได้ โดยให้รายละเอียดใน 8 ด้าน คือ 1) สินค้าส่งออกและการลดภาษี 2) แหล่งกำเนิดสินค้า 3) ศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า 4) การค้าบริการ (รวมถึงบริการทางการเงินและโทรคมนาคม) 5) การลงทุน 6) การแข่งขันและการคุ้มครองผู้บริโภค 7) การค้าผ่านอิเล็กทรอนิกส์ และ 8) การจัดซื้อจัดจ้างของรัฐบาล (Ministry of foreign Affairs Singapore, 2021: Online)

ประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่นิวซีแลนด์จะได้รับจากกรอบความตกลงอาร์เซ็ป

จากการศึกษาประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่นิวซีแลนด์จะได้รับจากกรอบความตกลงอาร์เซ็ป พบว่ามี 3 ประการสำคัญ ดังนี้

1. ความก้าวหน้าของผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์

ความก้าวหน้าของผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์เป็นสิ่งที่น่าจับตามอง การเข้าร่วมของนิวซีแลนด์ในเวทีอาร์เซ็ปเป็นความก้าวหน้าผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจอย่างหนึ่ง นิวซีแลนด์ให้ความสนใจกับความสนใจกับความร่วมมือระดับภูมิภาคภายใต้กรอบนี้เนื่องจากส่วนแบ่งของตลาดทางการค้ามีขนาดใหญ่ โดยเฉพาะจำนวนประชากรโลกราวร้อยละ 30 ในภาคการค้าระหว่างประเทศ การวางกลยุทธ์ด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียและแปซิฟิกเป็นสิ่งสำคัญที่นิวซีแลนด์ตระหนักทั้งในด้านความมั่นคงและความมั่นคงของภูมิภาคนำไปสู่ความพร้อมในการเข้าร่วมกรอบเวทีอาร์เซ็ปซึ่งเป็นความร่วมมือระดับเขตการค้าเสรี อิทธิพลของสถานะเศรษฐกิจการเมืองโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งในรูปแบบเศรษฐกิจแบบพึ่งพาและการเปิดเสรีทางการค้าภายใต้ภูมิภาคนิยมใหม่และแบบเปิดส่งผลต่อบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศของนิวซีแลนด์เช่นเดียวกับรัฐอื่นในสังคมระหว่างประเทศ

จากรายงานของกระทรวงการคลังของนิวซีแลนด์ในปี ค.ศ. 2019 พบว่านิวซีแลนด์มีความตื่นตัวกับการเปิดเขตการค้าเสรีทั้งที่ลงนามสำเร็จและที่อยู่ในขั้นเจรจานิวซีแลนด์ได้ตระหนักถึงสถานการณ์เศรษฐกิจการเมืองโลกที่จะต้องพึ่งพิงเขตการค้าเสรี

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

และประโยชน์จากเขตการค้าเสรีสามารถเป็นตัวกระตุ้นการค้าระหว่างประเทศของนิวซีแลนด์ได้และนำไปสู่การพัฒนาตลาดทางการค้า เช่น ผลิตรถยนต์ของนิวซีแลนด์ได้ในอนาคต (Van Rensburg, 2019: Online) ในทำนองเดียวกัน นายฟิล ทวีฟอร์ด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการลดอาวุธและการควบคุมอาวุธของนิวซีแลนด์ (Minister of Disarmament and Arms Control of New Zealand) ได้กล่าวสุนทรพจน์สนับสนุนการลงนามทางการค้าที่นิวซีแลนด์ได้ตัดสินใจลงนามกรอบอาร์เซ็ป ซึ่งประชากรรวมของกรอบความตกลงอาร์เซ็ปราว 1 ใน 3 ของประชากรโลก นิวซีแลนด์เองสามารถได้ประโยชน์จากตลาดการส่งออกที่ใหญ่ สิ่งนี้เป็นการปลดปล่อยผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจสำหรับนักลงทุนและผู้ส่งออกของนิวซีแลนด์ที่จะสามารถเข้าถึงตลาดใหม่ที่ใหญ่ขึ้น (Twyford, 2021: Online) และอาร์เซ็ปจะช่วยให้นิวซีแลนด์กระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือกับพันธมิตรทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค อีกทั้งข้อตกลงนี้ยังเอื้อต่อการส่งเสริมการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม ห่วงโซ่อุปทานภายในภูมิภาค ความเปิดกว้างและความครอบคลุมของอาร์เซ็ปทำให้นิวซีแลนด์มีพื้นที่และมีตัวเลือกมากขึ้นทางการค้าและการลงทุน (Cheng, 2020: Online) นอกจากนี้ รัฐบาลนิวซีแลนด์เห็นว่าอาร์เซ็ปยังสามารถเป็นประตูสำหรับนิวซีแลนด์ที่จะเชื่อมโยงกับรัฐต่าง ๆ ในเอเชีย เช่น จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ รวมทั้งประเทศสมาชิกอาเซียน อาร์เซ็ปจะเป็นความร่วมมือที่สำคัญและสามารถแบ่งปันและสนับสนุนผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจในเชิงลึกแก่นิวซีแลนด์ต่อไป (New Zealand Foreign Affairs and Trade, 2020: Online) และจากบทสัมภาษณ์นักวิชาการทางด้านนิวซีแลนด์ พบว่า นิวซีแลนด์ตระหนักถึงความสำคัญของอาร์เซ็ปและคาดหวังว่า “อาร์เซ็ปจะอำนวยความสะดวกในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจนิวซีแลนด์จาก COVID-19 โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็ง การเชื่อมโยงทางการค้าในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและทำให้กระแสสินค้าและบริการเคลื่อนไหว” (Brown, interview: April 24, 2022 & Gardner, interview: April 24, 2022)

2. การเปิดโอกาสในการสร้างตลาดใหม่กับคู่ค้าภายนอก

การเข้าร่วมเวทีความตกลงอาเซ็ปสามารถขยายตลาดการค้าของนิวซีแลนด์ให้กว้างขึ้นโดยอิทธิพลหลักสืบทอดได้จากอิทธิพลจากสาธารณรัฐประชาชนจีน จากการรายงานของ European Commission (2022: Online) จีนได้แผ่ขยายอิทธิพลไปทั่วโลกโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 ภายใต้แผนแม่บทการบูรณาการและเชื่อมโยง

ระหว่างกันภายใต้นโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง นางจาซินดา อาร์เดิร์น นายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์ เล็งเห็นว่า ประเทศจีนเป็นหนึ่งในคู่ค้าที่สำคัญของนิวซีแลนด์ มีการลงนามทางการค้าของทั้งสองประเทศซึ่งจะทำให้การส่งออกสินค้า เช่น ผลิตภัณฑ์นม อุตสาหกรรมป่าไม้ รวมไปถึงอาหารทะเลจากประเทศนิวซีแลนด์ไปจีนจะได้รับการยกเลิภาษีหรือลดอัตราภาษี และยังเป็นทางเปิดทางให้เกิดความร่วมมือในภาคส่วนอย่างการศึกษา และการเงิน ขณะเดียวกันนิวซีแลนด์จะเพิ่มโควตาสำหรับครูสอนภาษาจีน และมักคุเทศก์ในประเทศ การลงนามดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 2021 (Menon & Crossley, 2021: Online) จีนผู้เป็นตัวหลักในการผลักดันและสนับสนุนกรอบความตกลงอาร์เซ็ปให้ดำเนินการไปอย่างรวดเร็ว นายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรีของจีนกล่าวถึงประเด็นจัดตั้งการค้าเสรีเอเชียตะวันออกเฉียงในการประชุมสุดยอดความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป) ครั้งที่ 3 ณ ประเทศไทยว่า “เขตการค้าเสรีดังกล่าวจะกลายเป็นเขตการค้าที่มีจำนวนประชากรที่มีความหลากหลายของประเทศสมาชิก และถือว่ามีศักยภาพมากที่สุดในโลก รวมทั้งกล่าวถึงประเด็นเรื่องการการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ และความท้าทายในการรับมือแนวความคิดเรื่องการปกป้องทางการค้าที่สมาชิกต้องช่วยกันรับมือ” (สำนักข่าวซินหัว, 2019: ออนไลน์) และจากบทสัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการจีน พบว่า “จีนมีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือในเวทีอาร์เซ็ป หลายประเทศที่เข้าร่วมอาร์เซ็ปมองมาที่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกับจีนเป็นส่วนใหญ่” (วิลาสินี พิบูลย์เศรษฐ์, สัมภาษณ์: 21 เมษายน 2565) “การเข้าร่วมความตกลงอาร์เซ็ปของจีนถือว่าเป็นมิติใหม่ของจีนในการเปิดโอกาสให้จีนได้เข้ามาแสดงบทบาทและยืนหยัดในเวทีโลกได้อย่างมั่นคงและสมบูรณ์ และอีกนัยหนึ่งคือการแผ่ขยายอิทธิพลจีนแข่งกับสหรัฐฯ ในกรอบของ CPTPP” (Song, interview: April 21, 2022)

นอกจากนี้ อิทธิพลของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนต่อความตกลงอาร์เซ็ป สมาชิกหลักในกลุ่มอาเซียนเห็นด้วยกับการก่อตั้งกรอบความตกลงอาร์เซ็ปและพร้อมที่จะสนับสนุนความตกลงดังกล่าวให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม เนื่องจากเล็งเห็นถึงประโยชน์ส่วนรวมในด้านเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในภูมิภาคและประเทศของตน รวมทั้งเปิดโอกาสในการสร้างตลาดใหม่กับพันธมิตรนอกภูมิภาคในลักษณะการเป็นคู่ค้าและพันธมิตรทางเศรษฐกิจที่แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ผู้นำอาเซียนได้แถลงการณ์ร่วม เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 2019 ไว้ว่า สมาชิกอาร์เซ็ป 15 ประเทศประสบความสำเร็จในการจัดทำความตกลงอาร์เซ็ปทั้ง 20 บท และสามารถเจรจาเปิดตลาดในประเด็นที่สำคัญ พร้อมทั้งมอบให้คณะเจรจาปรับปรุงถ้อยคำทางกฎหมาย เพื่อลงนามความตกลงอาร์เซ็ปในปี พ.ศ. 2563

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

3. การอำนวยความสะดวกทางการค้าว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

หลังจากที่เข้าร่วมความตกลงอาร์เซ็ป นิวซีแลนด์เล็งเห็นถึงความสัมพันธ์ด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 2018 นายเดเมียน โอคอนเนอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและการส่งออกได้พบปะพูดคุยปรึกษาหารือกับผู้นำที่เข้าร่วมเจรจาอาร์เซ็ป ครั้งที่ 24 ณ เมืองโอ๊คแลนด์ ประเทศนิวซีแลนด์ ได้กล่าวว่า “อาร์เซ็ปถือเป็นวาระที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการเคลื่อนไหวที่สำคัญของรัฐบาลในการปรับปรุงเศรษฐกิจให้มีความทันสมัย ปรับปรุงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางกฎหมาย เช่น อัตราภาษี และกฎเกณฑ์ว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า และให้การสนับสนุนธุรกิจและผู้ส่งออก รวมทั้งการเจรจาเพื่อหาผลลัพธ์ที่ดีที่สุดให้เกิดขึ้น และอาร์เซ็ปจะกลายเป็นข้อตกลงที่แทรกซึมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของตลาดในการส่งออกที่สำคัญ” และต่อมาเมื่อเดือนพฤศจิกายนในปีเดียวกัน นายเดเมียน โอคอนเนอร์ ได้ออกแถลงการณ์ร่วม ซึ่งมีผู้นำทั้ง 16 ประเทศเข้าร่วม ณ สิงคโปร์ ได้ยืนยันว่าขั้นตอนการเจรจาเข้าสู่ขั้นตอนสุดท้าย “ขณะนี้ได้มีข้อสรุปของข้อตกลงแล้วจำนวน 7 บท รวมถึงเรื่องของขั้นตอนศุลกากร มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เป็นต้น และมีการปรับปรุงแก้ไขเงื่อนไขทางการค้าบางประการในการสร้างความสมดุล และสรุปการเจรจาเพื่อให้เข้าใกล้ข้อสรุป” (O’ Connor, 2018: Online) และจากบทสัมภาษณ์นักวิชาการนิวซีแลนด์พบว่า “จากการที่ผู้ส่งออกนิวซีแลนด์สามารถเคลมสินค้ามีคุณภาพและสดใหม่จากต้นกำเนิด...สิ่งนี้ก่อให้เกิดข้อได้เปรียบแก่นิวซีแลนด์” “นักธุรกิจชาวเมารีสามารถได้รับประโยชน์จากกรอบนี้เช่นกัน รัฐบาลนิวซีแลนด์หวังว่าจะสามารถขยายการส่งออกได้มากขึ้น” (Brown, interview: April 24, 2022) ในทำนองเดียวกัน จากการรายงานของกระทรวงการค้าต่างประเทศและการค้าของนิวซีแลนด์สามารถวางแผนเชิงกลยุทธ์ในการส่งออกและสามารถกำหนดภาพรวมของการอำนวยความสะดวกทางการค้าว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าของตน เช่น ด้านลิขสิทธิ์ของสินค้า โลโก้ ยี่ห้อ อายุของสินค้าที่เสี่ยงต่อการเน่าเสีย และเอกสารเกี่ยวกับต้นกำเนิดของสินค้า เป็นต้น (New Zealand Foreign Affairs and Trade, 2022: 1-2)

อภิปรายผลการวิจัย

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป) เป็นไปในเชิงบวก การเข้าร่วมกรอบความตกลงอาร์เซ็ปเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศของนิวซีแลนด์ ได้แก่ ด้านการค้า การลงทุน และการบริการ ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารนโยบายหลักของกระทรวงการต่างประเทศและการค้าของนิวซีแลนด์ (New Zealand Foreign Affairs and Trade, 2022: 1-9) ที่กล่าวถึงแผนเชิงกลยุทธ์ในการส่งออก ข้อดีของการเข้าร่วมและกฎเกณฑ์ทางการค้าและการอำนวยความสะดวกทางการค้าว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า นโยบายเหล่านี้สามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศของนิวซีแลนด์ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้ บริบทในเชิงบวกของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กที่มีต่อกรอบความตกลงอาร์เซ็ปนำไปสู่การเพิ่มพูนบทบาทที่เข้มแข็งทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

นอกจากนี้การเข้าร่วมกรอบความตกลงอาร์เซ็ปของนิวซีแลนด์สอดคล้องกับทฤษฎีและแนวคิดของรัฐเล็กในทางการเมืองระหว่างประเทศตามที่ Thorhallsson and Wivel (2006: 651-668) ได้อธิบายไว้คือ การสร้างความเข้มแข็งให้กับรัฐเล็กสามารถเกิดขึ้นได้โดยผ่านเครื่องมือทางเศรษฐกิจ รัฐเล็กพยายามแสวงหาเกราะกำบังทางสังคมมากกว่าที่จะอยู่แบบโดดเดี่ยว ความสัมพันธ์กับรัฐภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับรัฐเล็กจากการสังเคราะห์ในประเด็นที่กล่าวมาสามารถอธิบายว่านิวซีแลนด์ไม่สามารถปฏิเสธความท้าทายในฐานะรัฐเล็กในเชิงของอำนาจทั้งทางทหารและทางเศรษฐกิจ แต่สิ่งที่กระทำได้ คือ นิวซีแลนด์แสวงหาความมั่นคงทางเศรษฐกิจผ่านการบูรณาการทางเศรษฐกิจระดับโลกหรือข้ามภูมิภาค ซึ่งสามารถจัดสรรประโยชน์ทางการค้า การลงทุน เพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์ และสามารถเอาชนะค่าวิพากษ์ด้านความอ่อนด้อยของรัฐเล็ก ซึ่งรัฐเล็กจะไม่อ่อนแอตลอดไป และการบูรณาการทางเศรษฐกิจนำไปสู่การสร้างพันธมิตรภายนอกมากกว่าที่จะอยู่อย่างโดดเดี่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Patman & et al. (2017: 1-20) และ Brady (2019: 1-10) ที่กล่าวถึงบทบาทและพฤติกรรมด้านการต่างประเทศของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กในด้านการบูรณาการเศรษฐกิจระหว่างประเทศเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่จะพัฒนาศักยภาพของตน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศที่ขยับใกล้ชิดเอเชียของนิวซีแลนด์ตั้งแต่ปี ค.ศ.

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทาง
เศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

2011- กรกฎาคม ค.ศ. 2022 ภายใต้คตินิพนธ์ “การเรียนรู้ของนิวซีแลนด์เพื่อสร้างความเข้าใจภูมิภาคเอเชีย” โดยตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในทวีปเอเชีย การสร้างพันธมิตรและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการผงาดอำนาจของเอเชียในเวทีโลก รวมถึงผลประโยชน์ที่นิวซีแลนด์จะได้รับจากพันธมิตรทวีปเอเชียผ่านการค้า การลงทุน เป็นต้น (Mercer, 2022: Online; Singh, 2011: 1-22)

ผลประโยชน์หลักทางเศรษฐกิจ 3 ประการที่นิวซีแลนด์จะได้รับจากกรอบความตกลงอาร์เซ็ป คือ 1) ความก้าวหน้าของผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์ 2) การเปิดโอกาสในการสร้างตลาดใหม่กับคู่ค้าภายนอก และ 3) การอำนวยความสะดวกทางการค้าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งทั้ง 3 ประการได้รับการสนับสนุนจาก 4 เงื่อนไข ผลประโยชน์ทั้ง 3 ประการแสดงถึงขีดความสามารถของนิวซีแลนด์ในการพัฒนาต่อยอดเศรษฐกิจระหว่างประเทศและการรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของตนสำหรับประเด็นความก้าวหน้าของผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์มีความเชื่อมโยงกับอิทธิพลของสภาวะเศรษฐกิจการเมืองโลกในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์นิวซีแลนด์ไม่สามารถจะอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ ดังนั้น การได้มาซึ่งความก้าวหน้าของผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์ภายใต้กรอบความร่วมมืออาร์เซ็ปสอดคล้องกับทฤษฎีแนวคิดการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างประเทศของ Keohane & Nye (1987: 725-753) เน้นความเชื่อมโยงระหว่างรัฐภายใต้ช่องทางที่หลากหลาย เช่น ด้านการค้า การลงทุน วัตถุดิบ พลังงาน และเทคโนโลยี ซึ่งอาจปรากฏในรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศข้ามพรมแดน จนก่อให้เกิดการพึ่งพาอาศัยกันที่สลับซับซ้อน มีปฏิสัมพันธ์หลากหลายช่องทางภายใต้ผลประโยชน์ร่วมกัน เมื่อพิจารณานิวซีแลนด์ในลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับรัฐภายนอก นิวซีแลนด์ได้เปิดโอกาสแสวงหาการพึ่งพาอาศัยกันจากพันธมิตร รวมทั้งการบูรณาการเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เน้นความร่วมมือในกรอบความตกลงอาร์เซ็ป ซึ่งนิวซีแลนด์สามารถพึ่งพาอาศัยรัฐสมาชิกภายใต้เงื่อนไขของกรอบความร่วมมือดังกล่าว

เนื่องจากตลาดในเอเชียมีการเติบโตรวดเร็ว การพึ่งพาทางการค้า การลงทุนผ่านการเข้าร่วมกรอบความตกลงอาร์เซ็ปเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับนิวซีแลนด์ที่จะสามารถสร้างผลประโยชน์และความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจได้ และผลประโยชน์หลักทางเศรษฐกิจ 3 ประการที่นิวซีแลนด์จะได้รับจากกรอบความตกลงอาร์เซ็ป ผลการศึกษาดังกล่าว

สอดคล้องกับแนวคิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของ Balassa (2011: 2) ที่เกิดจากการสร้างข้อตกลงกันตั้งแต่สองประเทศขึ้นไป เพื่อผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจบางประการหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการร่วมมือกันจัดตั้งเขตการค้าเสรีของประเทศสมาชิกในภูมิภาคเพื่อจัดอุปสรรคทางการค้า ยกเลิกภาษีทางการค้าระหว่างกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้าโดยเสรีระหว่างประเทศสมาชิก โดยประเทศสมาชิกยังจัดเก็บภาษีศุลกากรกับประเทศนอกกลุ่มได้ตามนโยบายของตนเอง นอกจากนี้ สอดคล้องกับสุนทรพจน์ของนางแคทเธอรีน การ์แฮม หัวหน้าส่วนของทีมเศรษฐกิจ กระทรวงการต่างประเทศนิวซีแลนด์ (Graham, 2018: Speech Section, para. 25-30) ได้เน้นย้ำการเปิดเสรีทางการค้าของนิวซีแลนด์ที่ต้องผลักดันให้เกิดความต่อเนื่อง เช่น กรอบ CPTPP หรือกรอบความตกลงอาร์เซ็ป ซึ่งแสดงถึงการยอมรับ เปิดใจ และพัฒนาความก้าวหน้าทางการค้าในสถาปัตยกรรมด้านเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ดังนั้น จากการเข้าร่วมกรอบความตกลงอาร์เซ็ป นิวซีแลนด์ได้มองเห็นโอกาสต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์ (Win-Win Situation) เนื่องจากแต่ละประเทศได้ผลิตสินค้าที่ตนถนัด และมีต้นทุนที่ต่ำเนื่องจากเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในประเทศตน และนำไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ตนไม่ถนัด หรือไม่สามารถผลิตได้ หรือหากผลิตเองก็จะมีต้นทุนที่สูงมาก และการลดอัตราภาษีจนถึงร้อยละ 0 นั้น นำไปสู่ประโยชน์ทางการค้าที่นิวซีแลนด์จะได้รับจากกรอบความร่วมมืออาร์เซ็ป

สำหรับการเปิดโอกาสในการสร้างตลาดใหม่กับคู่ค้าภายนอกของนิวซีแลนด์เน้นการสร้างพันธมิตรทางการค้า จากการศึกษาตลาดใหม่และคู่ค้าภายนอกที่นิวซีแลนด์ให้ความสนใจเป็นหลักในกรอบอาร์เซ็ป คือ จีน นิวซีแลนด์เห็นว่าจีนเป็นคู่ค้าที่สำคัญ ประกอบกับอิทธิพลของจีนในตลาดโลกได้แผ่ขยายอำนาจที่เข้มแข็ง เช่น ด้านแรงงาน ด้านปัจจัยการผลิต ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ European Commission (2022: Online) กล่าวว่า การแผ่ขยายอำนาจอ่อนละมุนของจีนภายใต้เงื่อนไขทางเศรษฐกิจได้ครอบคลุม 140 ประเทศทั้งในเอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา และยุโรป จากพฤติกรรมดังกล่าวจีนพยายามหาจุดยืนของตนเพื่อที่จะจัดระเบียบโลกในระบบโลกาภิวัตน์ราวกับเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่ อิทธิพลของจีนที่ครอบคลุมเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันอาจนำไปสู่การเปลี่ยนขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ อย่างไรก็ตามในอนาคตรัฐเล็กจำเป็นต้องพึ่งพาจีนในด้านเศรษฐกิจมากขึ้น

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

ประโยชน์ด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่นิวซีแลนด์เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะได้รับภายใต้กรอบอาร์เซ็ป และเป็นตัวหลักในการให้ความสนับสนุนการปรับปรุงกฎเกณฑ์ของอาร์เซ็ป โดยเฉพาะกว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับรายงานสรุปข่าวของหัวหน้าคณะตุลาการนิวซีแลนด์ (Chief Executive of Customs, 2022: Online) ได้ลงรายละเอียดของผลิตภัณฑ์สินค้าต่าง ๆ เช่น เนื้อสัตว์ พืชผัก ผลไม้ ผลิตภัณฑ์นม ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักของนิวซีแลนด์ นอกจากนี้ยังได้ลงรายละเอียดภาคผนวกเพิ่มอีก 18 บทเพิ่มปรับปรุงข้อกำหนดต่าง ๆ ของกรอบอาร์เซ็ป จะเห็นได้ว่า นิวซีแลนด์ได้ให้ความสำคัญด้านข้อกำหนดกฎเกณฑ์ด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งจะนำไปสู่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์ภายใต้กรอบอาร์เซ็ป รวมทั้งผลประโยชน์ส่วนรวมทางเศรษฐกิจของสมาชิกอาร์เซ็ปอีกด้วย และนิวซีแลนด์สามารถเพิ่มบทบาทของตนในฐานะรัฐเล็กให้โดดเด่นขึ้นจากการร่วมสนับสนุนข้อกำหนดกฎเกณฑ์ด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าของอาร์เซ็ปกับรัฐสมาชิก

บทสรุป

การศึกษาบริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป) และประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่นิวซีแลนด์จะได้รับจากกรอบความตกลงอาร์เซ็ปเป็นไปในเชิงบวกผ่านการบูรณาการเศรษฐกิจระหว่างประเทศภายใต้เขตการค้าเสรี แม้ว่านิวซีแลนด์ถูกจัดอยู่ในกลุ่มของรัฐเล็ก แต่การเข้าร่วมกรอบความตกลงอาร์เซ็ปสามารถนำไปสู่การสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งของนิวซีแลนด์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ารัฐเล็กสามารถพัฒนาศักยภาพนำไปสู่ความเข้มแข็งในระบบระหว่างประเทศได้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลการวิจัยปรากฏว่า จากการเข้าร่วมกรอบความตกลงอาร์เซ็ป นิวซีแลนด์มีการปรับปรุงกฎหมายการค้า มาตรการทางภาษี การปกป้องสิทธิประโยชน์ของนักลงทุนในพื้นที่เมือง รวมถึงการรักษาและส่งเสริมประชาธิปไตยตามหลักสากล สิ่งเหล่านี้นำไปสู่การบรรลุผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์ 3 ประการ ได้แก่ ด้านผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์ มีการปรับนโยบายและกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจในระยะยาวและมีการวางแผนเพื่ออนาคต

และมีการเปิดโอกาสในการสร้างตลาดใหม่กับคู่ค้าภายนอกในลักษณะการขยายตัวทางการค้าเสรี นอกจากนี้ การอำนวยความสะดวกทางการค้าว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นประโยชน์ต่อนิวซีแลนด์ ซึ่งผลประโยชน์หลักทางเศรษฐกิจ 3 ประการนี้ได้รับการสนับสนุนจาก 4 เงื่อนไข คือ สภาวะเศรษฐกิจการเมืองโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นความร่วมมือทางเศรษฐกิจเป็นหลัก การเป็นคู่ค้ากับจีนในกรอบความตกลงอาร์เซ็ปนำไปสู่การเพิ่มปริมาณการส่งออกของนิวซีแลนด์ได้อย่างมาก อิทธิพลของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนต่ออาร์เซ็ปเป็นเครื่องมือสนับสนุนที่ดึงดูดในประเทศนอกกลุ่มอาเซียนมองเห็นถึงประตูแห่งความเชื่อมโยงสู่เอเชีย และรัฐบาลนิวซีแลนด์ต้องการสร้างความมั่งคั่งแก่ชาวนิวซีแลนด์ผ่านกรอบความตกลงอาร์เซ็ป ทั้งภาคธุรกิจ การค้า การลงทุน ต่าง ๆ รวมถึงการส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชาวเมารีซึ่งเป็นชาวพื้นเมือง เพื่อนำไปสู่การกระจายความมั่งคั่งร่วมกัน

สำหรับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีอำนาจของรัฐเล็ก ทฤษฎีพึ่งพาอาศัยกันระหว่างประเทศ และแนวคิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ได้ถูกนำมาวิเคราะห์บริบทนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความร่วมมืออาร์เซ็ป รวมถึงผลประโยชน์หลักทางเศรษฐกิจ 3 ประการ จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การขยายกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์นั้นเป็นสิ่งสำคัญและท้าทายขีดความสามารถของตนในฐานะที่เป็นรัฐเล็กในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และการเข้าร่วมความตกลงอาร์เซ็ปของนิวซีแลนด์สามารถเป็นเครื่องมือในการสร้างมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของรัฐได้ในอนาคต

จากผลการศึกษาบริบทนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงอาร์เซ็ป สะท้อนให้เห็นภาพเกี่ยวกับผลประโยชน์แก่รัฐเล็กอื่น ๆ ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจผ่านกรอบความร่วมมือทางการค้าและบริการทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ รวมถึงการแสวงหาพันธมิตรใหม่โดยใช้เครื่องมือทางเศรษฐกิจเสมือนเปิดประตูการค้าที่กว้างขวางขึ้น ผลการศึกษาส่งผลให้เกิดแรงกระตุ้นในการก้าวข้ามความอ่อนด้อย นอกจากนี้ ความอ่อนด้อยของรัฐเล็กจะยังปรากฏขึ้น หากไม่มีการพัฒนาศักยภาพโดยการปรับเปลี่ยนนโยบายทางเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศโดยเน้นการขยายตัวทางการค้าหรือการเข้าร่วมกรอบความร่วมมือที่สำคัญภายในภูมิภาคหรือข้ามภูมิภาค นอกจากนี้ ประเทศไทยในฐานะสมาชิกของอาร์เซ็ปเช่นเดียวกันสามารถนำสู่องค์ความรู้ใหม่ไป

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนี้ 1) การเคลื่อนไหวของภาคธุรกิจของนิวซีแลนด์ที่มีบทบาทในระดับเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทย ประเด็นนี้มีความสำคัญตรงที่บทบาทของกลุ่มภาคธุรกิจของนิวซีแลนด์สามารถมีอิทธิพลต่อการผลักดันและสนับสนุนนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศของไทยได้ในฐานะประเทศคู่ค้า หากเกิดการลงทุนจากนักธุรกิจนิวซีแลนด์ในประเทศไทยมากขึ้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจในนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศร่วมกันทั้งสองฝ่าย เพื่อนำไปสู่การเจรจาทางการค้า การลงทุนที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน 2) ความร่วมมือแบบทวิภาคีและพหุภาคีระหว่างนิวซีแลนด์กับประเทศไทยเป็นอีกมุมมองหนึ่งที่น่าสนใจและน่าค้นคว้าเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทนิวซีแลนด์ในด้านเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศที่หลากหลายมิติ รัฐบาลไทยสามารถเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพของตนด้านการส่งออกสินค้าเกษตรในเวทีความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและข้ามภูมิภาคได้จากกลยุทธ์เจรจาต่อรองทางการค้าของนิวซีแลนด์ที่สามารถขยายความร่วมมือกับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ ได้อย่างประสบความสำเร็จ และ 3) เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมระหว่างนิวซีแลนด์และประเทศไทย นำไปสู่การกระชับความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นขึ้นในอนาคต

รายการอ้างอิง

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2562). *ยุทธศาสตร์และนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนิวซีแลนด์*. <https://api.dtn.go.th/files/v3/5cff75521ac9ee073b7bd8fc/download>
- สำนักข่าวซินหัว. (2019). *ย้อนใหม่ไทม์ไลน์การเจรจา 'RCEP' ปฐมบทความร่วมมือการค้าครั้งใหญ่*. https://www.xinhuaithai.com/eco/49230_20191104
- Ardern, J. (2020, November 16). *AM New Zealand's Television Show - #WATCH - Full Interview with Jacinda Ardern about RCEP* [Video]. Facebook. https://m.facebook.com/watch/?v=1751584608357213&_rdr
- Ardern, J. & O'Connor, D. (2020). *New Zealand signs Regional Comprehensive Economic Partnership*. <https://www.beehive.govt.nz/release/new-zealand-signs-regional-comprehensive-economic-partnership>

- Balassa, B. (2011). *The Theory of Economic Integration*. Abingdon: Routledge.
- Baldacchino, G. (2009). *Thucydides or Kissinger? A Critical Review of Smaller State Diplomacy*. In AF. Cooper & TM. Shaw (Eds.), *The Diplomacies of Small States* (pp.21–40). Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Barkin, JS. (2013). *International Organization*. New York: Palgrave Macmillan.
- Brady, AM. (2019). *Small Can Be Huge: New Zealand Foreign Policy in an Era of Global Uncertainty*. In AM. Brady (Ed.), *Small States and the Changing Global Order New Zealand Faces the Future* (pp.1-10). Berlin: Springer-Verlag.
- Braveboy-Wagner, J. (2010). Opportunities and Limitations of the Exercise of Foreign Policy Power by a Very Small State: The Case of Trinidad and Tobago. *Cambridge Review of International Affairs*, 23(3), 407–27.
- Camilleri, V. (2020). *Small State Diplomacy: Regional Diplomacy*. https://asef.org/wp-content/uploads/2020/10/ModelASEM_Diplo_RegionalDiplomacy.pdf. DiploFoundation Report, 1-12
- Cheng, M. (2020). *NZ and the World's Largest Free Trade Zone*. <https://www.auckland.ac.nz/en/news/2020/12/17/nz-and-world-largest-free-trade-zone.html>
- Chief Executive of Customs. (2022). *Product Specific Rules for Regional Comprehensive Economic Partnership Annex 3A*. <https://www.customs.govt.nz/globalassets/documents/legal-documents/product-specific-rules-for-rcep-annex-3a-product-specific-rules-2022.pdf>
- Draper, S. & To, J. (2020). Driving New Zealand's Economic Relationship With Asia. *Policy Quarterly*, 16(4), 19-24.

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทาง
เศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

- European Commission. (2022). *China's Economic Power on Uncertain Speed*. https://knowledge4policy.ec.europa.eu/foresight/chinas-economic-power-uncertain-speed_en
- Graham, K. (2018). *New Zealand's Place in a Fractious World*. <https://www.mfat.govt.nz/en/media-and-resources/new-zealands-place-in-a-fractious-world-advancing-small-state-diplomacy-when-might-is-increasingly-right/>
- Ingebritsen, C. (2002). Norm Entrepreneurs: Scandinavia's Role in World Politics. *Cooperation and Conflict*, 37(1), 11–23.
- Kay, J. (2008). *The Economics of Small States*. Hume Occasional Paper, 81, 1–14.
- Keohane, RO., & Nye, JS. (1987). Power and Interdependence Revisited. *International Organization*, 41(4), 725–53.
- Kelly, S. (2013). New Zealand Elite Perceptions on the EU: A Longitudinal Analysis. *Baltic Journal of European Studies*, 3(3), 153–74.
- Key, J. (2014). *Joint statement between New Zealand and the People's Republic of China on the Establishment of a Comprehensive Strategic Partnership*. <https://www.beehive.govt.nz/release/jointstatement-between-new-zealand-and-people%E2%80%99s-republic-china-establishment-comprehensive>
- Kurecic, C. & Lusa, D. (2014). The Economic Growth of Small States and Small Economies in Regional Economic Organizations and Integrations: Similarities and Differences. *Journal of Education Culture and Society*, 5(1), 261–84.
- Maass, M. (2009). The Elusive Definition of the Small State. *International Politics*, 46(1), 65–83.

- McCraw, DJ. (1994). New Zealand's Foreign Policy Under National and Labour Governments: Variations on the "Small State" Theme?. *Pacific Affairs*, 67(1), 7-25.
- Menon, P. & Crossley, G. (2021). *China, New Zealand ink trade deal as Beijing calls for reduced global barriers*. Reuters. <https://www.reuters.com/article/us-china-newzealand-trade/china-new-zealand-ink-trade-deal-as-beijing-calls-for-reduced-global-barriers-idUSKBN29V0B4?il=0>
- Mercer, P. (2022). *New Zealand Seeks to Boost Trade in Asia*. <https://www.voanews.com/a/new-zealand-seeks-to-boost-trade-in-asia/6836503.html>
- Ministry of foreign Affairs Singapore. (2021). *AANZFTA Distils Lessons from RCEP and Other FTAs to Support Its Upgrade Negotiations*. <https://www.mfa.gov.sg/Overseas-Mission/Ministry-of-Foreign-Affairs---Permanent-Mission-of-the-Republic-of-Singapore/Latest-News-in-ASEAN/2021/10/AANZFTA-distils-lessons-from-RCEP-and-other-FTAs-to-support-its-upgrade-negotiations>
- New Zealand Cabinet Office. (2021). *New Zealand's Pacific Engagement: From Reset to Resilience*. <https://www.mfat.govt.nz/assets/OIA/Cab-Paper-NZ-Pacific-Engagement-From-Reset-to-Resilience.pdf>
- New Zealand Legislation. (2021). *Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) Legislation*. <https://www.legislation.govt.nz/bill/government/2021/0033/latest/LMS488281.html>
- New Zealand Foreign Affairs and Trade. (n.d.). *New Zealand Trade Policy*. <https://www.mfat.govt.nz/en/trade/nz-trade-policy/>

บริบทของนิวซีแลนด์ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทาง
เศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

- New Zealand Foreign Affairs and Trade. (n.d.). *Māori Interests*.
[https://www.mfat.govt.nz/en/trade/free-trade-agreements/
free-trade-agreements-in-force/regional-comprehensive-economic-
partnership-rcep/maori-interests/](https://www.mfat.govt.nz/en/trade/free-trade-agreements/free-trade-agreements-in-force/regional-comprehensive-economic-partnership-rcep/maori-interests/)
- New Zealand Foreign Affairs and Trade. (2020). *New Zealand Trade Policy*.
<https://www.mfat.govt.nz/en/trade/nz-trade-policy/>
- New Zealand Foreign Affairs and Trade. (2022). *Key Outcomes*. [https://www.
mfat.govt.nz/en/trade/free-trade-agreements/free-trade-agree-
ments-in-force/regional-comprehensive-economic-partnership-
rcep/key-outcomes/](https://www.mfat.govt.nz/en/trade/free-trade-agreements/free-trade-agreements-in-force/regional-comprehensive-economic-partnership-rcep/key-outcomes/)
- O'Connor, D. (2018). *Substantial Progress Made on RCEP*. [https://www.bee
hive.govt.nz/release/substantial-progress-made-rcep?fbclid=IwAR1P
W89JgktQrjyCFbkNCIMLkgLFgJrw_VS-_rm3Rq-iglXgiEEW2_hlrU](https://www.beehive.govt.nz/release/substantial-progress-made-rcep?fbclid=IwAR1PW89JgktQrjyCFbkNCIMLkgLFgJrw_VS-_rm3Rq-iglXgiEEW2_hlrU)
- Patman, R., Iati, I., & Kiglics, B. (2017). *New Zealand and the World: Past, Present and Future*. Toh Tuck Link: World Scientific Publishing.
- Peters, W. (2006). *New Zealand's Relationship with Asia*. [https://www.
beehive.govt.nz/speech/new-zealands-relationship-asia](https://www.beehive.govt.nz/speech/new-zealands-relationship-asia)
- Park, I. (2022). *Comparison of the Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) and Other Free Trade Agreements (FTAs)*. ERIA Discussion Paper Series, 439.
- Singh, D. (2011). *ASEAN's Perspective of New Zealand's Place in Asia*. [https://www.asianz.org.nz/assets/Uploads/ASEANs-Perspective-of-
New-Zealands-Place-in-Asia.pdf](https://www.asianz.org.nz/assets/Uploads/ASEANs-Perspective-of-New-Zealands-Place-in-Asia.pdf)

- StatsNZ. (2022). *Overseas merchandise trade: June 2022*. <https://www.stats.govt.nz/information-releases/overseas-merchandise-trade-june-2022/>
- The Regional Comprehensive Economic Partnership. (2021). *The Regional Comprehensive Economic Partnership: Why it's good for New Zealand Businesses*. <https://www.pwc.co.nz/pdfs/2021/rcep-report-update-nov-2021.pdf>
- Thorhallsson, B. & Wivel, A. (2006). Small States in the European Union: What Do We Know and What Would We Like to Know. *Cambridge Review of International Affairs*, 19(4), 651-668.
- Thorhallsson, B. (2018). Studying Small States: A Review. *Small States & Territories*, 1(1), 17-34.
- Twyford, P. (2021). *New Zealand Ratifies RCEP, Agreement to Enter into Force Early Next Year*. <https://www.beehive.govt.nz/release/new-zealand-ratifies-rcep-agreement-enter-force-early-next-year>
- Van Rensburg, M. (2019). *MEI Special Topic: New Zealand's Increasing Export Concentration*. <https://www.treasury.govt.nz/publications/research-and-commentary/rangitaki-blog/mei-special-topic-new-zealands-increasing-export-concentration>
- Willis, J. (2021). Breaking the Paradigm(s): A Review of the Three Waves of International Relations Small State Literature. *Journal of Interdisciplinary Research*, 5(1), 18-32.

บุคลากรกรม

- วิลาสิณี พิบุลย์เศรษฐ์ (ผู้ให้สัมภาษณ์) กัษมพร รักสอน (ผู้สัมภาษณ์). การสัมภาษณ์ออนไลน์ผ่านซูม. เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2565.
- Brown, C. (Interviewee) Katsamaporn Rakson (Interviewer). Personnel Online Communication via Zoom. On 24 April 2022.

บริบทของนิเวศน์ในพื้นที่ในฐานะรัฐเล็กภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทาง
เศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป)

Gardner, H. (Interviewee) Katsamaporn Rakson (Interviewer). Personnel
Online Communication via Zoom. On 24 April 2022.

Song, T. (Interviewee) Katsamaporn Rakson (Interviewer). Personnel Online
Communication via Zoom. On 21 April 2022.

Received: December 28, 2022

Revised: May 10, 2023

Accepted: May 22, 2023